

ХМАРСЬКИЙ Вадим Михайлович (17.05.1967, м. Донецьк) – доктор історичних наук (2004 р.), професор (2006 р.).

У 1984 р. закінчив середню школу № 7 м. Батумі (Грузія). У 1984-1989 рр. навчався на історичному факультеті Одеського державного університету імені І.І. Мечникова, отримавши диплом з відзнакою зі спеціальності “Історик, викладач історії і суспільствознавства”.

У квітні - червні 1989 р. лаборант, у вересні 1989 – серпні 1990 р. – старший лаборант кафедри історії Української РСР, історіографії та джерелознавства.

З вересня 1990 р. – асистент кафедри історії Української РСР, історіографії та джерелознавства (з 1991 р. – історії України) Одеського державного університету імені І.І. Мечникова, з вересня 1991 р. – старший викладач, а з травня 1995 р. – доцент кафедри історії України.

У 1994 р. захистив кандидатську дисертацію “А.О. Скальковський (1808-1898). Археографічна діяльність”. Науковий керівник – А.Д. Бачинський.

З липня 1994 р. по серпень 1999 р. – заступник декана історичного факультету з навчальної роботи. У жовтні 2000 – липні 2003 р. перебував у докторантурі ОДУ.

У вересні – листопаді 1999 р. виконуючий обов’язки, а з листопада 1999 р. по вересень 2000 р. та з липня 2003 р. – завідувач кафедри історії України. З червня 2013 р. – виконуючий обов’язки проректора з науково-педагогічної роботи Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

Докторську дисертацію “Археографічна діяльність наукових установ на півдні України у XIX – на початку XX ст.” захистив у 2004 р. Науковий консультант – П.С. Сохань.

У 1992-1999 рр. – секретар Одеського товариства краєзнавців. З 1999 р. – голова одеського осередку Українського історичного товариства.

Нагороди: відзнака міського голови м. Одеси “Подяка” (2010).

Офіційний науковий консультант однієї захищеної докторської дисертації, офіційний науковий керівник восьми захищених кандидатських дисертацій.

Сфери наукових інтересів: історія історичної науки на півдні України у XIX-XX ст., установознавство, біографістика.

В.М. Хмарський є автором першої за обсягом та повнотою відображення наукової реконструкції біографії А.О. Скальковського та його діяльності у галузі археографії. Також вчений вперше комплексно дослідив значення археографічного напрямку у діяльності Одеського товариства історії і старожитностей, розкрив внесок у його розвиток як установи в цілому, так і окремих персоналій-учасників товариства, виявив значення видавничої діяльності ОТІС. Запропонував власну концепцію становлення й розвитку археографії на півдні України у XIX – на початку XX ст.

Автор і упорядник близько 150 наукових праць (зокрема, 5 монографій, 2 археографічних видань, 5 брошюр, близько 140 наукових статей).

Е-mail: khmarskyi@ukr.net

Публікації про В.М. Хмарського та рецензії на його праці:

• Хмарський Вадим Михайлович // Українські історики XX століття. Біобібліографічний довідник. Серія “Українські історики”. – Вип. 2, частина 1. – К.; Львів, 2003. – С. 338.

• Хмарський Вадим Михайлович // Професори Одеського (Новоросійського) університету. Біографічний словник. – Т. 4. – Вид. 2-е, доп. – Одеса: Астропринт, 2005. – С. 350-352.

• Хмарський Вадим Михайлович // Видные ученые Одессы. Ч.І. Доктора наук и профессора: Биографическая энциклопедия. – Одесса, 2005. – С. 300.

• Мицик Ю.А. Хмарський В.М. З історії розвитку археографії на Півдні України: Аполлон Скальковський // Записки науково-дослідної лабораторії історії Південної України Запорізького державного університету: Південна Україна XVIII-XIX століття. – Вип. 4 (5). – Запоріжжя: РА “Тандем-У”, 1999. – С. 277-280.

• Бурносос В.Ф., Стуканов Є.М. Цінне дослідження й корисний навчальний посібник // Архіви України. – 1998. – № 1-6. – С. 152-159.

• Бутич І. Записки історичного факультету // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Т. ССXXXVIII. Праці Історично-філософської секції. – Львів, 1999. – С. 591-596.

• Журба О.І. Два підходи до вивчення історії української регіональної археографії // Дніпропетровський історико-археографічний збірник. – Вип. 2. – Дніпропетровськ, 2001. – С. 679-685.

• Болебрух А., Журба О. Історія археографії як предмет історіографічного дослідження. З приводу нової книги В.М. Хмарського // Бористен. – 2003. – № 9. – С. 28.

• Непомнящий А.А. Книга, на яку давно чекали // Библиотечное дело и краеведение: Сб. научн. трудов / Национальная б-ка Украины им. В.И. Вернадского НАН Украины. – К.; Симферополь, 2003. – Вып. 5. – С. 185-187.

• Ковальський М., Атаманенко А. Хмарський В.М. Археографічна діяльність Одеського товариства історії і старожитностей. Одеса: Астропринт, 2002. 400 с. // Український історик. – 2003. – № 1-4. – С. 561-562.

Книги В.М. Хмарського, що стосуються історії Південної України:

- **А.О. Скальковський – археограф.** – К.: ІУА, 1994. – 32 с.
- **З історії розвитку археографії на Півдні України: Аполлон Скальковський** // Записки історичного факультету (Одеса). – Одеса, 1998. – Вип. 6. – 318 с.
- **Історія Одеського університету (1865-2000).** – Одеса: Астропринт, 2000. – 226 с. (у співавторстві з Л.О. Ануфрієвим, С.О. Аппатовим, Ю.О. Амброз та ін.).
- **Історія Одеси** / Колектив авторів. Голов. ред. В.Н. Станко. – Одеса: Друк, 2002. – 560 с. (у співавторстві з В.П. Ващенко, О.В. Гонтарем, І.С. Гребцовою та ін.).
- **Археографічна діяльність Одеського товариства історії і старожитностей.** – Одеса: Астропринт, 2002. – 400 с.
- **Василь Терентійович Галяс (біографічні матеріали до 85-річчя з дня народження)** / Упорядник В.М. Хмарський. – Одеса: Гермес, 2006. – 84 с.
- **Анатолій Діомидович Бачинський (1933-1995). До 75-річчя від дня народження (біографічні матеріали)** / Відп. ред. В.М. Хмарський. Упорядники Бачинська О.А., Левченко Г.С., Новікова Л.В., Хмарський В.М. – Одеса: Сміл, 2008. – 216 с.
- **Одеському національному університету імені І.І. Мечникова – 145: Лібрето напередодні славетного ювілею:** [науково-популярний нарис]. – Одеса: Астропринт, 2010. – 48 с. (у співавторстві з О.Б. Дьомініним).
- **Історичний факультет. 2005-2010.** – [Б.м., б.р.] – 29 с. (у співавторстві з В.Г. Кушніром, О.Б. Дьомініним, І.В. Немченко та ін.).
- **Чорноморська хвиля Української революції: провідники національного руху в Одесі у 1917-1920 рр.:** Монографія. – Одеса: ТЕС, 2011. – 586 с. (у співавторстві з Т.С. Вінцковським, Т.Г. Гончаруком, А.І. Мисечком, О.Є. Музичком).

Найважливіші статті В.М. Хмарського, що стосуються історії Південної України:

- **Про участь М.Є. Слабченка у підготовці до видання архіву Коша Нової Запорозької Січі** // Академік Михайло Єлисейович Слабченко: наукова спадщина і життєвий шлях. Збірник статей. – Одеса, 1995. – С. 115-123.
- **М.С. Грушевський і одеські науковці** // Архіви України. – 1996. – № 1-3. – С. 61-68 (у співавторстві з Л.Г. Білоусовою).
- **Листи А.О. Скальковського до Ф.Г. Лебединцева** // Київська старовина. – 1997. – № 5. – С. 102-110.
- **Володимир Антонович і Одеське товариство історії та старожитностей: три нові штрихи** // Записки науково-дослідної лабораторії історії Південної України Запорізького державного університету: Південна Україна XVIII-XIX століття. – Вип. 5. – Запоріжжя: РА “Тандем-У”, 2000. – С. 252-256.
- **Аполлон Скальковський** // Історіографічні дослідження в Україні / Відп. Ред. Ю.А. Пінчук. – К.: НАН України. Ін-т історії України, 2002. – Вип. 12: Визначні постаті української історіографії XIX-XX ст. – С. 52-74 (у співавторстві з Л.В. Новіковою).
- **Листування Івана Линниченка та Михайла Грушевського** // Український історик. Журнал українського історичного товариства. – Нью-Йорк.-К.-Л.-Торонто-Париж, 2002. – Т. XXXIX. – Ч. 1-4. – С. 538-547.
- **Основні тенденції розвитку археографії на Півдні України (кінець XIX – початок XX ст.)** // Матеріали V конгресу Міжнародної асоціації українців. Історія: Збірник наукових статей. – Частина 2. – Чернівці: Рута, 2004. – С. 272-275.
- **Письменник і наукова установа: до членства Ю.І. Крашевського в Одеському товаристві історії і старожитностей** // Поляки на півдні України та в Криму. – Одеса-Ополе-Вроцлав, 2007. – С. 206-211.
- **Одеські історики: хто вони?** // Одеські історики. – Т. I (початок XIX – середина XX ст.). Енциклопедичне видання. – Одеса: “Друкарський дім”, 2009. – С. 3-13.
- **Новоросійський університет за перші 50 років (1865-1915): візія Михайла Попруженка** // Південь України у вітчизняній історії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 22-23 листоп. 2012 р.): зб. наук. праць / ред. кол.: В.С. Дорофєєв (голов. ред.), Є.В. Клименко, А.В. Гришин та ін. – Одеса: Астропринт, 2012. – С. 20-24.

Людмила Новікова

Джерело: Дослідники історії Південної України : біобібліографічний довідник / Упорядник : Ігор Лиман. – Київ, 2013. – Том 1. – С. 334-338